

Forskningen som försöker hitta felande länken

Missing Link är ett forskningsprojekt som syftar till att göra övergången från sjukhusvård till fortsatt rehabilitering i hemmet så bra som möjligt. Det saknas en länk mellan de två delarna som projektet försöker skapa.

Charlotte Ytterberg och Sebastian Lindblom är två av medlemmarna i en multidisciplinär forskargrupp som med stöd från Strokefonden tittar på strokesjukvården i Stockholm. Genom en process i flera steg har man kartlagt hur den nuvarande situationen ser ut och vad man kan göra för att förbättra situationen.

Utöver det har man även genomfört en samskapan-deprocess för att utveckla en ny typ av koordinerad övergång mellan sjukhus och fortsatt rehabilitering i hemmet. I denna process har personer som haft stroke, närstående och hälso- och sjukvårdspersonal från sjukhus och primärvården tillsammans samarbetat för att utveckla övergången.

Sebastian berättar att det är övergången mellan sjukhus och primärvård som studerats för att få personer att känna sig tryggare i förflyttningen från sjukhuset till hemmet för att kunna fortsätta sin rehabilitering där som har kartlagts utifrån olika perspektiv.

Charlotte fyller i att det kan vara en Missing Link mellan vårdgivarna, där ibland den länken finns medan en patient som ska skrivas hem inte är riktigt medveten om den. Det sker över huvudet så att man inte är delaktig alla gånger, vilket vi har sett i våra förstudier. Man känner sig ofta ganska vilsen och vet inte vad som har hänt och vad som väntar. Det blir otryggt för en själv och också för närstående runtomkring.

”Ibland kan det handla om att man som vårdgivare inte riktigt känner till varandras verksamhet. Från sjukhussidan så är man kanske inte alltid på det klara med vilken rehabilitering som kan erbjudas i nästa steg inom neuroteamsrehabiliteringen i hemmet. Och neuroteamen å sin sida kanske inte riktigt har koll på vad som hänt tidigare vilket i

sin tur kan påverka kommunikationen och vilken information man ger och hur den följs upp i nästa steg.”

Noggrann studie

Sebastian Lindblom berättar att det är 206 personer som ingått i studien som innefattar strokeenheterna på Danderyds sjukhus och Karolinska Universitets-sjukhuset. Patienters och närståendes perspektiv har studerats under ett år.

”Där har vi tittat på hur de har återhämtat sig gäl-lande funktion och aktivitet men också hur man mår i övrigt. Men sedan har vi också fokuserat på själva övergången genom ett frågeformulär som handlar om nöjdhet kring själva utskrivningspro-cessen.”

Charlotte pekar på att ett tydligt exempel där man känner sig osäker gäller mediciner.

”Man känner sig osäker på vilka biverkningar läkemedel kan ha och hur man ska hantera det. Det kan ju få konsekvenser att man slutar med sina mediciner och riskerar att få ny stroke eller andra komplikationer. Det är jätteviktigt att man inte känner sig osäker där.”

Beslut över huvudet

Alla inblandade aktörer har sedan intervjuats och det visade sig att från personalsidan är det svårt att se vad man gör på andra sidan. Det upplevs att informationen inte är sammanhållen.

För patienter och närstående känns att besluten tas över deras huvuden. Det är mycket som hän-der på sjukhuset men man får inte tillräcklig information om vad provtagningarna ger.

Sebastian konstaterar att på sjukhuset med korta vårdtider hinner man inte alltid uppfatta vad som händer och så ska man plötsligt skrivas ut. Ut till

mellan akutvård och rehabilitering i hemmet

Charlotte Ytterberg anser att det är viktigt att det finns en tydlighet i utskrivningsprocessen eftersom det kanske finns en massa annat som är otydligt när man kommer hem.

hemmet och fortsätta sin vardag och det är en jätteomställning. Som man inte känner sig förberedd på.

Och det är ju väldigt konstigt att ha varit på sjukhuset och varit väldigt passiv och inte vara involverad och så kommer man hem och plötsligt ska man ha allt ansvar själv. Agera och ta initiativ och rådda i sin egen vardag, fyller Charlotte i.

Betydelsefull process

”En sådan här koordinerad utskrivningsprocess har förvånansvärt stor betydelse för hur det går i det långa loppet. Man blir mer oberoende, även på sikt.

Men man vet inte exakt vad som gör att det blir en koordinerad övergång. Vad är nyckelkomponenterna? Det är det vi försöker ta fram kärnan i.”

Sebastian konstaterar att alla iblandade har varit väldigt positivt inställda till studien eftersom man känner igen sig i problematiken. Det är inte så att vi kommer med något som man inte märkt av själv. Den känns bekant så vi har fått väldigt positiv respons. Oavsett var vi har varit.

”Samskapandeprocessen har verkligen utgått från användarperspektivet med patienter och när-

Sebastian Lindblom konstaterar att det har funnits en god vilja att delta i projektet Missing Link.

stående i fokus. Utgått från deras behov. Behoven kvarstår även om man skrivs ut från sjukhus så man måste fortfarande få den stöttning man behöver för att sköta sin hälsa efteråt.

Deltagare i projektet är positiva och hoppas att deras synpunkter kan komma till nytta, Susie Axelssons make fick en stroke och hon är glad att hon fick vara med.

”Jag tycker att det har varit underbart projekt jag fick ut mycket av det. Det känns bra att ge den informationen vi anhöriga har. Jag hoppas att man ska kunna ta tillvara det över hela landet”

Birgitta Lind Öhman har haft en stroke och konstaterar att medverkan i projektet var intressant och bra men det var väldigt jobbigt också.

”Den stora skillnaden är att när man är där som patient är man chockad och fattar inte alltid medan det för personalen är naturligt. Det verkar som om de som arbetar vill få det att fungera bättre. Det verkar inte så lätt men det kanske går.” Charlotte Ytterberg och Sebastian Lindblom är tacksamma för forskningsbidraget från Strokefonden.

Text och bild: Ronald Rosengren